

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. III. Quæ opera festis præcipiantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

tores, qui clausis tabernis quædam vendunt, cum præsupponere possint, emptoribus ea tunc esse necessaria, nec aliàs commodè emere posse. De supradictis v. *Suar. Fil. Laym. Bon. ll. cc.*

Sexta. Utilitas, non simpliciter necessaria, sed ad communem lætitiã, vel splendorem: sic enim licet in adventu vel ortu principis laborare, ut perficiantur theatra, ignes, vestes, &c. Quanquam monet rectè *Suar.* præstare in hoc casu petere veniam à pastoribus. v. *Bon.*

Septima. Excusat item, saltem à gravi peccato, parvitas operis, seu temporis. Unde grave non videtur una hora laborare, ut habet *Suar. l. 2. de festis c. 32.* maxime, ut notat *Laym.* si labor non sit nimis servilis, & fatigans corpus. Imò durum videtur mortalis damnare, si quis duas aut tres horas impendat, v. *Fil. t. 27. c. 11. q. 1. n. 105.* In forensibus autem & judicialibus, materiæ quantitatem non ex quantitate temporis, sed qualitate operis desumendam, monet *Escob. E. 5. c. 3. n. 14. ex Palao. tom. 1. tr. 9. d. 2. p. 3. n. 4.* Sic grave peccatum esse asserit venditionem rei magni momenti, cum magna solennitate, licet brevi tempore fiat. Quod intellige (secundum supradicta) nisi consuetudo, vel necessitas excuset.

DUBIUM III.

Quæ opera festis præcipiantur?

Resp. Præcipitur I. Auditio concionis: non tamen sub mortali, nisi quatenus quisq; tenetur discere necessaria ad salutem. v. *Trid. sess. 24. c. 4. de*

H 5

re-

reform. Fill hic c. 8. Bon. t. 1. d. 5. q. 1. p. 2. n. 27. Suar. & c. Dixi, nisi quatenus, & c. quia homines rudiores ignorantēs præcipua mysteria fidei, ea præfatum, quæ sub gravi obligatione eos scire teneri, dictum est supra *l. 2. t. 1. c. 1.* tenentur lege charitatis, (si alias commodè addiscere non possint) sub gravi peccato concioni, vel potius catechesi interesse. *Bon. d. 5. in prac. 2. n. 28.* addens eo casu concionem etiam missæ præferendam esse. *Trull. l. 1. d. 4. n. 12. Fagund. & c. 2.* Præcipitur speciali præcepto, obliganti sub mortali, audire missam, hæc morali & humana assistentia, sive præsentia ei interesse. Est communis ex *cap. Omnes fideles, & ex cap. Missas de consec. dist. 3.* contra *Anglum & Rossellam*, qui semel vel iterum negligere, dicunt esse veniale. Obligat hoc præceptum, omnibus fœtis, omnes baptizatos usum rationis habentes: non autem infantes, amentes, vel catechumenos. Ratio primæ partis, quia est universale. Ratio secundæ, quia assistentiam humanam habere non possunt. Ratio tertiæ, quia non sunt Ecclesiæ subiecti, *C. Lugo di. 22. f. 1. & 2. ex Nav. Sanch. & Com.* Unde resolves.

I. Non est obligatio audiendi concionem in Parochia propria: tum quia DD. multi nullum hæc de re præceptum agnoscunt, cum *Trid. sess. 24. c. 4. de ref. dicat, teneri ubi id commodè fieri potest:* tum quia, si qua obligatio fuit, ei derogatum est per privilegia Regularium, & generalem consuetudinem contrariam. *Suar. de reb. t. 1. l. 2. c. 16. Az. Nav. Cened. Zerol. p. 1. v. predic. Trull. l. 2. c. 1. d. 4. v. Barbosa, in Trid. sess. 24. c. 4.* Imò Fratres Prædicatores, & Mi-

& Minores, & qui cum ipsis in privilegiis communicant, concionantes in suis Ecclesiis, quovis anni tempore possunt auditoribus suis concedere 18. annos, & 320. dies Indulg. nomine Papæ. *Dian. p. 4. t. 4. R. 22. ex Rodrig. &c.*

II. Non est obligatio ad audiendam Missam feria quinta & sexta, & Sabbato Majoris hebdomadæ, neq; diebus Rogationum. *Az. Henriq. Suar. d. 88. f. 5.*

III. In die Nativitatis Christi tantum teneris audire unam Missam. *Navar. Suar. Fill.*

IV. Satisfacit, qui recitat sub Missa (ex obligatione) Horas Canonicas, vel pœnitentiam injunctam in confessione, ut contra *Cajet. Sylv. Aug. Armil.* docent *Suar. Sa. Rodrig. Fil. &c.* Ratio, quia duob. præceptis potest simul satisfieri, ut *v. supra l. 1. t. 2. c. 3. dub. 3.* Idem de eo, qui confitetur tempore Missæ, affirmat *Regin. li. 19. n. 14.* dummodo intentionem habuerit audiendi Missam. Negat autem *Suar. d. 88. sess. 6. Azor. c. 7. q. 6. Gordonus C. Lugo l. c.* si quidem possit differre confessionem, nec adsit necessitas præcepti confessionis. Idem dicit *Bonac d. 4. q. ult. p. 11.* ubi contrariam praxin, quorundam excusat, vel ob necessitatem communicandi, vel intentionem audiendi Missam aliam, vel denique ob bonam fidem.

V. Satisfaciunt etiam inservientes Missæ, si recedant allatum necessaria, v.g. vinum, hostiam, thus, &c. quia cum hæc ordinentur ad officium, non censentur abesse: dummodo non recedant ab Ecclesia, vel saltem non longè. *v. Bon.*

VI. Peccat, qui non audit integram missam; &

quidem venialiter, si omittatur parva pars, mortaliter, si notabilis, v. g. media, vel tertia pars, *Laym.* tamen. & alii durum putant, mortalis damnare eum, qui ab Offertorio, usq; ad finem adfit. Additque communiter excusari à mortali, qui audiens à principio Epistolæ, vel secundum alios, Evangelii usq; ad finem; vel ab initio usq; ad Communionem, v. *Bon. c. 1. d. 4. q. ult. C. Lugo d. 22. sec. 1. n. 3.*

VII. Non peccat saltem mortaliter, qui à duobus Sacerdotibus successivè duas dimidias Missas audit, ut habet *Nav. c. 21. Sa. Sotus. Henriq. Dian. tom. 1. tr. 3. R. 18 Bon. d. 4. q. ult. p. 11. Hurtado contra Suar. Cón. Fagund.* quia audit integram Missam.

N Ob quam causam est probabile, et si simul audiat, ut habet *Bon. l. c. Hurt. & Dia. contra Reg. Cón. C. Lugo, & c.* quorū sententia videtur probabilior.

VIII. Non satisfacit, qui sub sacro dormit, pingit, docet; vel qui est post murum, aut aliam rem, tali loco, unde nihil audiri, videri, vel notari possit quid fiat: quia non censetur moraliter præsens. Satisfacit tamen surdus, cæcus, & quicumq; (licet post ostium, aut columnam, vel in fenestra, vel procul à templo) ita est præsens, ut ex signis externis colligere possit, quid à celebrante agitur, spectata loci natura, etiamsi ipse per accidens nihil au diat, videat, aut intelligat, sitq; pars per mortalem conjunctionem ejus multitudinis, quæ dicitur præsens, & est in conspectu altaris, *Bon. l. c.*

IX. Audiens debet esse attentus, saltem virtualiter, & in confuso, ut aliquo modo advertat quid fiat. Hinc si quis nunc attendat, nunc fabuletur, ut tamen semper advertere possit, quid fiat, licet peccet

accedit ad 53. Inn. XI.

cet irreverentia, non tamen damnandus est mortalis. Imò *Côn. 3 p. q. 83. cū Sylv. Rosel. & Medt.* docet, eum satisfacere, qui voluntariè toto sacro est distractus, modò sibi sit præfens, & cum reverentia externa assistat. Quod probabile esse docet, *Laym. contra Suar. Bon. & alios. v. Côn. l. c. & C. Lugo. n. 26. 27.* Plura de tota hac materia. *v. supra l. 1. tr. 2. cap. 3. dub. 2. 3. & 4.*

X. Præceptum audiendæ Missæ imp'etur quocunque in loco, sive in Parochiali, aut Cathedrali, sive in Regularium Ecclesia, sive in oratoriis privatis, sive extra Ecclesiam audiatur. Ratio, quia Ecclesia tantum auditionem Missæ præcepit, non autem locum; ergò quovis loco impletur. *Toll. l. 9. c. 7. Azor cap 6. Rodrig. Nav. Fill. Nung. Suar. Côn. Bon. d. 4. q. ult. p. 12. n. 4. & plures.* Quæ doctrina licet certa satis sit; nihilominus, quia post omnes supra citatos Authores, à quodam moderno, viro aliàs docto, in dubium vocatur, peculiari dubio examinanda est, nec cui (quia liber obvius est) scrupulus, aut conscientia nascatur erronea.

DUBIUM IV.

An sit obligatio audiendi Missam in Parochia, Dominicis, & festis majoribus?

Resp. Etsi id quidem decens sit, non tamen est obligatio. Est communis Authorum (quos *vide superiore dub. casu ult.*) & ut ait *Cæ Lugo. di. 22. s. 1. n. 2.* certa; etsi *Marchantius in Candelabro mystico, t. 4. c. 7. & in Resolutionibus moralibus, in forma ma-*